



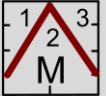

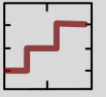
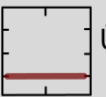


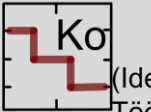
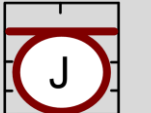
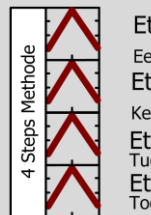
# Abistav juhend sümbolite kasutamiseks





Sümbolid hõlbustavad pedagoogiliste tähelepanekute ja tunnis toimuvate tegevuste üleskirjutamist. Veelgi enam, siin on toodud loend tunnivaatluse intervjuus kasutatavatest kavapunktidest. Sümbolite kasutamine on lihtsalt teostatav kui intervjueril on varasemad kogemused nende kasutamisest, kui ta teab tunnis esinevaid pedagoogilisi situatsioone ja sõlmpunkte, mis on olulised tunni ning õpilaste ja õpetajate vaheliste suhete analüüsimisel.

Selles dokumendis on kirjas sümbolite tähendused ja tüüpilised kirjeldused nende kasutamiseks.

Sümbolid	Tegevuse kirjeldus	Valik näiteid tunnivaatlusekäigus nähtavast	Tähtsus
<b>1 (4)</b>  <b>Eeldusesõnastamine</b> Õpetaja poolne ülesande kirjeldamine, seletamine, illustreerimine, visualiseerimine	Õpetaja juhhib õppeprotsessis õpilase tähelepanu tegevuse juures kõige olulisemale. Seda iseloomustab õpetaja muutunud hääletoon või hääle kiirus.	⇨ <b>Fenomenaalselt tuvastatav</b> ⇨ Õpetaja – Õpilane –näide või tegevusjuhised. ⇨ Õpilase mõtte samm-sammuline selginemine õpetaja poolt toodud näite alusel. Õpetaja formuleerib kas teadmise või lahenduse kõigile õppijatele arusaadavalt.  <b>Klassikalise õppemeetodi üks osi</b>	<b>Eesmärk:</b> anda õpilastele ühtsed alused edasiseks tegutsemiseks ja tehtava mõistmiseks.  <b>On aluseks:</b> õpilase tulemustele orienteeritud mõtlemise kujunemisele.  <b>Ühtne alus mõtlemise alustamiseks</b>
 <b>Õpetaja reageerimine/käitumisjuhise andmine</b>	Õpetaja püüab saavutada õpilase tähelepanu muutes hääle tooni või kiirust.  Võimalused: vaikimine, kirjutamine, sosistamine, asukoha muutmine jne.	⇨ <b>Fenomenaalselt tuvastatav</b> ⇨ Õpilased lõpetavad töö ⇨ Õpetaja poolne märkus käitumise korrigeerimiseks. Õpetaja palub õppijal keskenduda oma tähelepanu temale ning ootab kuni õpilane on varasema tegevuse lõpetanud.  <b>Väljendab õpetaja isiksust</b>	<b>Eesmärk:</b> kõigi õpilaste vastuvõtlikkus uuele infole sõltumata sellest, kui kaugelt nad oma mõtlemise või tegutsemisega on selleks hetkeks jõudnud.  <b>On aluseks:</b> õpilase eesmärgipärasele mõtlemisele suunamisel  <b>Juhendamise üks tingimusi</b>
 <b>Tegevusele orienteerimine</b>	Õpetaja annab märku, et õpilased asuksid tegutsema. Määratletakse vajalikud tegutsemise etapid, nende teostamise võimalused ja piirangud.	⇨ <b>Fenomenaalselt tuvastatav</b> ⇨ Õpetaja formuleerib ülesande õpilastele ⇨ Seejärel annab juhise, „kuidas“ antud ülesannet lahendada. Õpetaja formuleerib põhieesmärgi ja edasise tegutsemise etapid.  <b>Väljendab õpetaja pädevust.</b>	<b>Eesmärk :</b> anda õpilasele täpne tegevusjuhised <b>On aluseks:</b> eesmärgile suunatud mõtlemisele ja ülesande mõistmisele.  <b>Tingimus õpilase kontsentreeritud tegutsemiseks.</b>
 <b>Aja juhtimine</b> (aja määramine tegevuseks)	Õpetaja määrab aja ülesande täitmiseks. Õpetaja informeerib õpilasi tunni ülesehitusest ja tunniks kavandatud ajakavast.	⇨ <b>Fenomenaalselt tuvastatav</b> ⇨ Õpetaja selgitab õpilase ja õpetaja tegevusi õppeprotsessis. ⇨ Õpetaja jagab juhised, „millise ajaga“ tuleb ülesanne lahendada. Õpetaja arvestab aega, mis kulub antud oskuse omandamisel ja hiljem iseseisval tegutsemisel .  <b>Väljendab õpetaja pedagoogilist pädevust</b>	<b>Eesmärk:</b> õpilase sihikindel tegutsemine koos abistamisega ja iseseisvalt etteantud aja jooksul.  <b>On aluseks:</b> tõhusale probleemide lahendamisele ja planeeritud tegutsemisele.  <b>On mõjutamisoskuse eelduseks</b>

<p><b>2 (4)</b></p>  <p><b>Metoodiline lähenemine</b> (teadvustamine, teadlik läbiviimine, tunni 3 faasi)</p>	<p>Õpetaja kasutab seda teaduslikku lähenemist iga õppemeetodi kasutamisel. Konkreetsed sammud on tunniküllastajale teada. See meetod koosneb kolmest etapist. Selle sümboliga saab märkida korraga ainult ühte etappi. Antud sümbol on kasutatav iga õpetamise meetodi korral.</p>	<p>⇒ <b>Nõuab pedagoogiliste teadmiste olemasolu</b></p> <p>⇒ Õpetaja töö üks eeldusi.</p> <p>⇒ Eeldab tavaliselt „süvendatud“ didaktika tundmist</p> <p>⇒ Õpilaste aktiivne tegutsemine näitab meetodi adekvaatsust.</p> <p>⇒ Õpetaja kontrollib, kas õpilase mõtlemine ja tegutsemine on järjekindel.</p> <p><b>Väljendab õpetaja poolt õpilase õpioskuse kiiret hindamise oskust.</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Mõttelaadi ja tegutsemise algoritm. Reprodutseeriv samm-sammuline lähenemine.</p> <p><b>On aluseks:</b> analoogiliste probleemide lahendamisel, valimisele, otsustamisele, loova mõtlemise arendamise le.</p> <p><b>Mõjuvõimu eelduseks</b></p>
<p><b>Sümbolid</b></p>  <p><b>Õpetamisel eettulevad erinevused</b> (ajast, aine temaatikast ja õppija tasemest lähtuvalt)</p>	<p><b>Tegevuse kirjeldus</b></p> <p>Õpetaja määrab kindlaks sobiva töötempo, õppija hetketaseme või erivajaduse täiendavaks õppimise toetuseks. Et tagada õppeprotsessi edukus, on vajalik igal õppijal saada tema vajadustest lähtuvat individuaalset tuge.</p>	<p><b>Valik näiteid tunnivaatlusekäigus nähtavast</b></p> <p>⇒ <b>Fenomenaalselt tuvastatav</b></p> <p>⇒ Õpetaja võimaldab diferentseeritud, erinevaid ülesandeid</p> <p>⇒ Õpetaja laiendab ülesannete valikut</p> <p>⇒ Õpetaja osutab vajadusel täiendavat juhendamist.</p> <p>⇒ Õpetaja teatab ülesande vahetulemusi.</p> <p>⇒ Õpetaja abistab õpilast nii faktide leidmisel kui ka analüüsi etapis.</p> <p><b>Väljendab õpetaja pedagoogilist pädevust</b></p>	<p><b>Tähtsus</b></p> <p><b>Eesmärk:</b> Saavutada etteantud ajavahemikul vajalik teadmiste tase, vajadusel koos õpetaja individuaalse täiendava juhendamise ja abiga.</p> <p><b>On aluseks:</b> Õppeprotsessi edu tagamisel, õpilase motiveerimisel haridusteed jätkata, õppimise ja õpetamise eesmärkide seadmisel.</p> <p><b>Tingimus õppimise eesmärgistamisel</b></p>
 <p><b>Parima idee areng</b> (küsimine, töö vormistamine, arutelu mitmel õpilasel korduva vea korral)</p>	<p>Õpilased lahendavad konkreetse probleemi diskuteerides. Õpetaja kontrollib diskussiooni. Määratledes tingimused jõutakse kognitiivse protsessi kõrgemale tasemele. Eraldatakse „õige“ ja „vale“ tegutsemisviisi.</p>	<p>⇒ <b>Protsessi jälgimine</b></p> <p>⇒ Õpetaja sõnastab probleemi, mille järel õpilased väljendavad oma olemasolevaid teadmisi ja kogemusi</p> <p>⇒ Teatud lähenemised välistatakse ja lisatakse juurde uusi aspekte</p> <p>⇒ Õpilase ja õpetaja vaheline vestlus uue teadmise kombineerimiseks</p> <p><b>Klassikalise meetodi üks osa</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Arvamuste paljususe ja võrdsuse mõistmine õppijate poolt, kontroll õpilaste argumenteerimisoskuse üle, õpilase aktiivse mõtlemise arendamine.</p> <p><b>On aluseks:</b> Erinevate kogemuste aktsepteerimisele, julgusele ennast väljendada, iseseisva mõtlemise arendamisele, teadmiste ümberkujumisele.</p> <p><b>Rühmatöö tingimuseks</b></p>
 <p><b>Vaikus klassis</b> Ülesande lugemine, töö töölehtedega</p>	<p>Vaikus kassis on õpilase iseseisva töötamise eeltingimuseks. Vaikus on vajalik, et õpilane saaks järgida õpetaja poolt antud ülesannet.</p>	<p>⇒ <b>Fenomenaalselt tuvastatav</b></p> <p>⇒ Õpilased saavad omale lahendamiseks ülesanded.</p> <p>⇒ Õpilased kasutavad olemasolevaid töövahendeid.</p> <p>⇒ Õpilased tunnevad põhialgoritmi ülesande lahendamiseks.</p> <p><b>Väljendab õpetaja pedagoogilist pädevust</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Luu optimaalsed tingimused ülesande lahendamiseks Väga aktiivse klassi korral likvideerida larm klassis.</p> <p><b>On aluseks:</b> Õpilase iseseisva töö oskusele ja eneseanalüüsimisele</p> <p><b>Loetu mõistmise ja õige tegutsemise aluseks</b></p>

<p><b>3 (4)</b></p>  <p><b>Kogemuse kogumine</b> (Ideede genereerimine/ Töö tahvliga)</p>	<p>Õpetaja küsib õpilastelt nende erinevaid kogemusi ja eelteadmisi. Õpetaja kogub erinevaid õigeid vastuseid või lahendusi antud ülesandele. Õpetaja märgib kõik õpilaste poolt antud vastused üles tahvile.</p>	<p>⇒ <b>Protsessi jälgimine</b></p> <p>⇒ Õpetaja on teadlik, et õpilasel on juba eelteadmised ja kasutab neid edasise õppimise alusena.</p> <p>⇒ Põhineb faktiteadmistel, arutelu on vähene</p> <p>⇒ Õpetaja kaasab protsessi võimalikult palju õpilasi.</p> <p>⇒ Esineb samu vastuseid ja ka valevastuseid</p> <p>⇒ Mida rohkem on erinevaid vastuseid, seda keerulisem on leida neist sobivad.</p> <p><b>Uutmoodi õpetamise aluseks, olemasolevate teadmiste põhjal uue teadmise formuleerimiseks</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Koguda õpilaste erinevaid teadmisi ja kogemusi, anda võimalus kõigile õpilastele kaasamõtlemiseks, eraldada „faktide kogumise protsess“ ja „arutelu“.</p> <p><b>On aluseks:</b> Julgele eneseväljendusele, mitmekülgse mõtlemise kujunemisele, kognitiivse protsessi ülesehitamisele.</p> <p><b>Parima õpilase-õpetaja vahelise suhte kujunemise aluseks</b></p>
<p><b>Sümbolid</b></p>	<p><b>Tegevuse kirjeldus</b></p>	<p><b>Valik näiteid tunnivaatlusekäigus nähtavast</b></p>	<p><b>Tähtsus</b></p>
 <p><b>Juhtimine</b> (õpetaja sekkumine)</p>	<p>Õpetaja aktiivselt jälgib õpilaste arutelu ning eraldab need õpilaste arvamused, mis lisavad probleemile täiendavaid aspekte ja ei aita kaasa probleemi lahendamisele. Õpetaja toob edasiseks mõtlemiseks näite. Õpetaja võtab kokku arutelu tulemused selle vältel.</p>	<p>⇒ <b>Protsessi jälgimine</b></p> <p>⇒ Õpetaja on passiivne õpilaste arutelu ajal.</p> <p>⇒ Õpetaja lühidalt täpsustab arutelu aluseks olevaid punkte ja toob välja olulised seisukohad edasise mõtlemise suunamiseks probleemi lahendamisele.</p> <p>⇒ Kui ka õpetaja teeb sama vea, mis õpilased iseseisva töö käigus, informeerib ta sellest õpilasi ja välistab sellega selle vale lahenduskäigu kasutamise.</p> <p><b>Klassikalise meetodi üks osi ja „eituse eitamise“ üks variatsioone.</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Õppijate efektiivne mõtlemine, argumenteeritud eneseväljenduse arendamine, selge vahe väljendite „põhjus“ „tulemus“, „omadused“ ja „käitumine“</p> <p><b>On aluseks:</b> Õpilase loogilise mõtlemise arengule ja tunnustamisele.</p> <p><b>Sisulise arutelu ja struktureeritud mõtlemise arengu eelduseks</b></p>
 <p><b>4 Steps Methode</b></p> <p>Etapp 1. <b>Ettevalmistus.</b> Eesmärk, alaeesmärgid Etapp 2. <b>Ette näitamine</b> Keskendumine Etapp 3. <b>Jäljendamine</b> Tugi, interaktsioon Etapp 4. <b>Harjutamine</b> Toetus, interaktsioon</p>	<p>Nelja etapilist meetodit kasutatakse põhiliselt praktilistes tundides. Need 4 etappi on loogilises järjestuses ja neid korratakse teatud ajavahemiku järel. Esimeses faasis antakse teoreetiline alus edasisteks tegevusteks. Edasi toimub õpilaste poolt praktiliste oskuste õpe, sealjuures võrreldakse tulemust sellega, mis esimeses etapis kirjeldati.</p>	<p>⇒ <b>Protsessi jälgimine</b></p> <p>⇒ Nelja etapilist meetodit kasutatakse väga tihti praktiliste tundide läbiviimisel.</p> <p>⇒ Need etapid on kergesti mõistetavad.</p> <p>⇒ Õpetaja jagab klassis tunni selgelt eraldatud ajavahemikeks.</p> <p>⇒ Teoreetiline õpe tähendab siin enamasti konkreetseid juhiseid tegevusteks. Õpetaja kontrollib kogu õpi- ja õpetamise protsessi</p> <p>⇒ Õpilased jõuavad oma tegevustega lõpuni.</p> <p><b>Sisaldab praktilise õppe metoodikat.</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Praktiliste oskuste õppimine. Praktilise tegevuse õppimisel teooria parem mõistmine. Õppimise toimumise üle õpetajapoolse kontrolli tagamine.</p> <p><b>On aluseks :</b> Õpilase iseseisvale töö oskusele, edule ja enesemotivatsioonile.</p> <p><b>Motivatsiooni tekke eelduseks</b></p>

<p><b>4 (4)</b></p>  <p><b>Ümberorienteerumine</b> (Üleminek ühelt ülesandelt/tegevuselt teisele)</p>	<p>Õpetaja lõpetab käimasoleva õppeprotsessi etapi. Ta sõnastab tegevuse uued tingimused ja eesmärgid.. Kasutatakse, kui õpilane ei tule toime varem kavandatud tegevustega. Õpetaja väljendab selgelt, et vana moodi tegutsemine tuleb lõpetada.</p>	<p>⇒ <b>Fenomenaalselt tuvastatav</b></p> <p>⇒ Õpetaja on seiskohal, et õpilased ei mõistnud teda.</p> <p>⇒ Õpetaja pakub täiendavat abistavat infot või esitab küsimusi õpilastele.</p> <p>⇒ Õpetaja sõnastab lahenduse.</p> <p>⇒ Õpetusliku komponendi vähendamine.</p> <p>⇒ Näiteks pärastlõunal õpilased ei ole valmis nii palju mõtlema.</p> <p><b>Väljendab õpetaja pedagoogilist pädevust</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> ülesande õpilastele jõukohaseks muutmise, õppijatele esitatavate nõuete taseme paikapanek, nõuete kohandamine erinevatele tingimustele.</p> <p><b>On aluseks:</b> Õppeedukuse tagamisele. Õpetaja ja õpilaste vahelise usaldusliku suhte kujunemisele.</p> <p><b>Tähelepanelikkuse tingimuseks</b></p>
<p><b>Sümbolid</b></p>	<p><b>Tegevuse kirjeldus</b></p>	<p><b>Valik näiteid tunnivaatlusekäigus nähtavast</b></p>	<p><b>Tähtsus</b></p>
 <p><b>Diferentseerimine õpilase erinevate tegevuste alusel</b> Ruumi ja sisu organiseerimine</p>	<p>Kõik õpilased klassis ei ole suutelised kõiki ülesandeid lahendama. Klassis ei ole piisavalt samasuguseid masinaid või töövahendeid tegevuste läbiviimiseks. Õpilased tegutsevad sama projekti raames, kuid neil igaljuhul on oma ülesanne ja roll selles. Õpilaste töötempo on erinev. Nad täidavad sisuliselt erinevaid ülesandeid.</p>	<p>⇒ <b>Protsessi jälgimine</b></p> <p>⇒ Diferentseerimine on vajalik enamikes tundides</p> <p>⇒ Õpetaja määrab õpilase tegevuse ja paigutab neid ümber ühelt tegevuselt teisele tunni vältel.</p> <p>⇒ Õpetaja määrab antud tegevuse sooritamiseks ettenähtud aja.</p> <p>⇒ Õpetaja defineerib, millised on toote või tegevuse teostamise kvaliteedi määramise kriteeriumid</p> <p><b>Osa praktilise tunni õppemetoodikast</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Õpilase aktiveerimine, vahendite optimaalne kasutamine, õpilased saavad töö lõpetada sama ajaga, õpetajal on õppimise üle kontroll.</p> <p><b>On aluseks :</b> Õpilaste iseseisva töö harjumuse kujunemisele, aktiivsusele ja õpilase enesekontrollile.</p> <p><b>Tõhusa ajakasutuse tingimuseks</b></p>
 <p><b>Tööohutus ja töötervishoid</b> Märkmed, kontroll, hindamine</p>	<p>Õpetaja annab õpilasele antud töö tegemiseks vajalikud tervise ja tööohutuse juhised. Ta tuletab rikkumise korral õpilasele meelde, kuidas oleks korrektne käitumine. Ta on ise õpilastele eeskujuks. Õpilased iseseisvalt töötades on kohustatud järgima tööohutuse ja töötervishoiulaseid reegleid.</p>	<p>⇒ <b>Tegevuste jälgimine</b></p> <p>⇒ Praktika toimumise ajal õpetaja pidevalt jälgib nõuetest kinnipidamist, et vältida võimalikke õnnetusi.</p> <p>⇒ Õpetaja rõhutab ka demonstratsiooni ajal üksikasjalikult tööohutuse nõudeid.</p> <p>⇒ Õpetaja kordab individuaalselt veel üle tööohutuse nõuded, kui ta märkab, et õpilane ei pea tööd tehes neist kinni.</p> <p><b>Oluline osa iga praktilise töö etapi juures</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Ennetada õnnetusi, õpilaste teadlik mõtlemisviisi muutmise ohtlike situatsioonide ennetamiseks, õpilaste ühtse tegutsemise aluse loomine.</p> <p><b>On aluseks :</b> ohu ees valvsuse tekkimisele, õpilaste ennetavale kaitsele, õpilase teadliku enesekontrolli tekkele.</p> <p><b>Tervise säilitamise eelduseks</b></p>
 <p><b>Projekt - Idee</b> valiku kvaliteet, olemasoleva säilitamine</p>	<p>Õpetaja püstitab eesmärgi, et õppeprotsessi jooksul valmiks mingi toode või toimuks tootmistegevus. Ta hindab hetkeseisuga olemasolevaid tulemusi. Ta planeerib koos õpilastega projekti teostamiseks vajalikud tegevused samm-sammult. Projektiidee on üks edasikandvamaid ideid hariduses.</p>	<p>⇒ <b>Fenomenaalselt tuvastatav</b></p> <p>⇒ Õpetaja tunni alguses määratleb hetkeseisuga ja kirjeldab eesseisvat eesmärki ja oodatavat tulemust.</p> <p>⇒ Õpilased ja õpetaja koos selgitavad välja sobivad tegevused eesmärgi elluviimiseks.</p> <p>⇒ Õpilased ja õpilased arendavad tehnoloogiat.</p> <p>⇒ Õpetaja viitab õppeprotsessi vältel püstitatud eesmärgile.</p> <p><b>Õpetaja haridusliku kompetentsuse väljendus</b></p>	<p><b>Eesmärk:</b> Mingi tegevuse põhjalik tundmaõppimine, eesmärgistatud tegutsemine, motivatsiooni tekkimine. Õpilaste pikemaajalise eesmärgi täitmisele suunatud tööharjumuste teke.</p> <p><b>On aluseks:</b> Õpilaste tegeliku õpitulemuslikkuse väljaselgitamisel, usalduse ja motivatsiooni tekkele, õpilaste võrdlemisele, õpilase enesekontrolli arenemisele.</p> <p><b>Nõue kiiresti käegakatsutavate tulemuste saavutamiseks</b></p>